

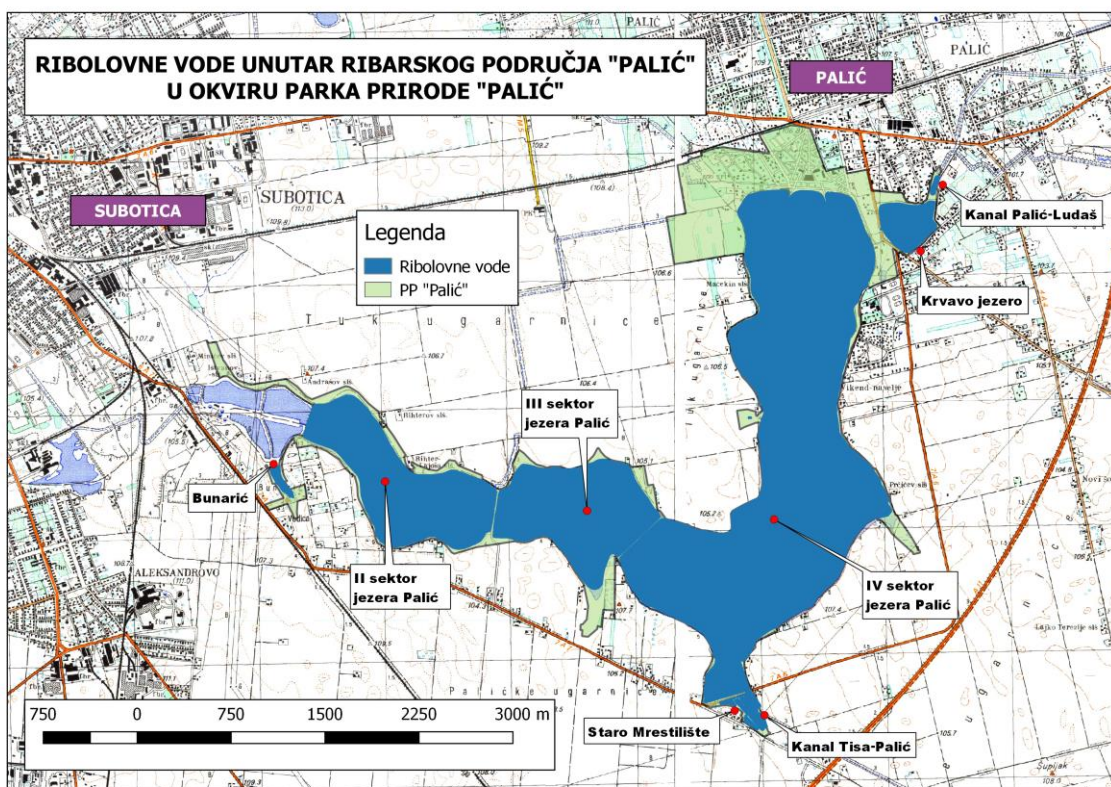
JAVNO PREDUZEĆE - KÖZVÁLLALAT - PUBLIC ENTERPRISE

PALIĆ · LUDAŠ

Kanjiški put 17a, 24413 Palić
tel: 024/763-121, fax: 024/763-474
e-mail: office@palic-ludas.rs
www.palic-ludas.rs www.ludas.rs

GODIŠNJI PROGRAM UPRAVLJANJA RIBARSKIM PODRUČJEM „PALIĆ“ U OKVIRU PP „PALIĆ“

ZA 2021. GODINU

2020. novembar PALIĆ

Godišnji program upravljanja ribarskim područjem „Palić“ u okviru PP „Palić“ za 2021. godinu je usklađen sa Programom upravljanja ribarskim područjem „Palić“ za period 2018 – 2027. godine, Zakonom o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda („Sl. glasnik RS“, br. 128/2014 i 95/2018 – dr. zakon) i pratećim podzakonskim aktima, Planom upravljanja Parka prirode „Palić“ za period 2014 – 2023 i sa uslovima zaštite prirode dobijenih od Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode (broj 03-2693/2 od 05.11.2020.).

SADRŽAJ

1. PROCENA BIOMASE I RIBOLOVNOG PRITISKA NA RIBLJI FOND NA OSNOVU GODIŠNJIH STATISTIČKIH POKAZATELJA ULOVA RIBOLOVACA I RIBARA Str. 3
2. DOZVOLJENI GODIŠNJI I DNEVNI IZLOV RIBE PO VRSTAMA Str. 6
3. DINAMIKA PORIBLJAVANJA RIBARSKOG PODRUČJA PO VRSTAMA I KOLIČINI RIBA, VREMENU I MESTU PORIBLJAVANJA, KAO I POTREBNA NOVČANA SREDSTVA Str. 7
4. MERE I NAČIN ZAŠTITE I ODRŽIVOG KORIŠĆENJA RIBLJEG FONDA Str. 7
5. PROGRAM EDUKACIJE REKREATIVNIH RIBOLOVACA Str. 11
6. SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE GODIŠNJEG PROGRAMA UPRAVLJANJA RIBARSKIM PODRUČJEM Str. 13

1. PROCENA BIOMASE I RIBOLOVNOG PRITISKA NA RIBLJI FOND NA OSNOVU GODIŠNJIH STATISTIČKIH POKAZATELJA ULOVA RIBOLOVACA I RIBARA

1.1. Procena biomase

Na osnovu dosadašnjih statističkih pokazatelja ulova ribolovaca pokazalo se da neznačan broj ribolovaca popunjava obrasce o ulovu i još manji broj njih dostavlja popunjen obrasce korisniku, prema tome ne predstavljaju dobar osnov za procenu biomase. Najbolje procene biomase daju istraživanja tokom izrade Programa upravljanja i rezultati monitoringa.

Jezero Palić

Prilikom uzorkovanja u decembru 2018. i martu 2019. godine za potrebe izrade programa upravljanja na jezeru Palić zabeleženo je 4 vrste riba iz 4 roda i tri familije: **Cyprinidae** (*Carassius gibelio* - srebrni karaš, *Pseudorasbora parva* – amurski čebačok), **Centrarchidae** (*Lepomis gibbosus* – sunčanica), **Percidae** (*Sander lucioperca* - smuđ). U proteklih nekoliko godina vršeni su selektivni izlov (2016. godina) i istraživanje za potrebe izrade privremenog programa upravljanja (2017. godina) kada je konstatovano 10 vrsta koje ovim istraživanjem nisu detektovane: **Cyprinidae** (*Alburnus alburnus* - uklija, *Abramis brama* - deverika, *Ballerus ballerus* - kesega, *Blicca bjoerkna* - krupatica, *Cyprinus carpio* - šaran, *Hypophthalmichthys molitrix* - beli tolstolobik, *Rutilus rutilus* – bodorka, *Scardinius erythrophthalmus* - crvenperka), **Ictaluridae** (*Ameiurus melas* – crni patuljasti somić), **Percidae** (*Perca fluviatilis* – bandar). S obzirom da je prošao relativno kratak period između ranijih i sadašnjeg uzorkovanja smatramo da su navedene vrste još uvek prisutne u jezeru Palić, a da nisu registrovane zbog uzorkovanja u hladnijem periodu godine (decembar 2018. i mart 2019. godine), kao i zbog toga što je većina prisutna u tragovima. Trenutni diverzitet jezera Palić je dakle predstavljen sa **14 vrsta iz 14 rodova i 4 familije**. Najbrojnija je porodica šarana sa 10 vrsta, potom grgeča sa dva predstavnika, dok ostale familije imaju po jednog predstavnika.

Uzorci ihtiofaune prikupljeni su od strane hidrobiološke ekipe Departmana za biologiju i ekologiju Prirodno- matematičkog fakulteta Univerziteta u Novom Sadu, pomoću akumulatorskog aparata za elektroribolov sa istosmernom-pulsirajućom izlaznom strujom, napona 400 V, snage 5 kW, prema evropskom standardu za elektroribolov "Water Analysis – Fishing with Electricity" (EN 14011; CEN, 2003) i stajaćim mrežarskim alatima promera oka od 35 do 60 mm ukupne dužine od 250 metara. Prilikom lova beležio se CPUE (Catch Per Unit Effort), broj jedinki ulovljenih u jedinici vremena (br. ind./sat). Procena produkcije izvršena je prema Čapmanu (Chapman, 1971). U tabeli 2. i na slici 1. mogu se videti lokaliteti uzorkovanja i vrste koje su lovljene na lokalitetima.

Za determinaciju pojedinih porodica, rodova i vrsta koristili su se standardni ključevi (Holčik, 1989; Simonović, 2001; Kottelat & Freyhof, 2007). Status ugroženosti vrsta određen je prema kriterijumima i kategorijama IUCN-a (IUCN 2017-2, IUCN Red List Categories: Version 3.1) i Leleku (1987).

Prilikom uzorkovanja za tačno određivanje lokaliteta uzorkovanja koristio se Globalni Pozicioni Sistem (GPS) uz pomoć uređaja Garmin GPSmap 60CSx. Masa jedinki merio se pomoću tehničke vage preciznosti 0.1g, marke Ohaus Navigator 2100. Totalna dužina (TL) i standardna dužina (SL) tela mereni se pomoću pomičnog merila sa nonijusom preciznosti 0.05 mm i ihtiometra.

Sastav i struktura zajednice riba jezera Palić

r. br.	Takson	Abudanca (%)	Maseni udeo (%)	Biomasa kg/ha	Produkcija kg/ha
I	Fam. Cyprinidae				
1.	<i>Alburnus alburnus</i> (uklija)*	/	/	/	/
2.	<i>Abramis brama</i> (deverika)*	/	/	/	/
3.	<i>Ballerus ballerus</i> (kesega)*	/	/	/	/
4.	<i>Blicca bjoerkna</i> (krupatica)*	/	/	/	/
5.	<i>Carassius gibelio</i> (srebrni karaš)	79,75	91,60	412	288,54
6.	<i>Cyprinus carpio</i> (šaran)*	/	/	/	/
7.	<i>Hypophthalmichthys molitrix</i> (beli tolstolobik)*	/	/	/	/
8.	<i>Pseudorasbora parva</i> (amurski čebačok)	18,35	0,36	1,64	1,14
9.	<i>Rutilus rutilus</i> (bodorka)*	/	/	/	/
10.	<i>Scardinius erythrophthalmus</i> (crvenperka)*	/	/	/	/
II	Fam. Centrarchidae				
11.	<i>Lepomis gibbosus</i> (sunčanica)	1,27	0,48	2,18	1,52
III	Fam. Ictaluridae				
12.	<i>Ameiurus melas</i> (crni patuljasti somić)*	/	/	/	/
IV	Fam. Percidae				
13.	<i>Perca fluviatilis</i> (grgeč)*	/	/	/	/
14.	<i>Sander lucioperca</i> (smuđ)	0,63	7,55	33,98	23,79
	Ukupno	100	100	450	315
* vrste nisu zabeležene tokom uzorkovanja u decembru 2018. i martu 2019.					

Ekološkom analizom ribljeg naselja jezera Palić, u individualnom udelu, utvrđena je eudominacija alohtonih vrsta, srebrnog karaša (79,75%) i amurskog čebačoka (18,35%). Sunčanica je recedentna sa 1,27% učešća u individualnom udelu, dok je smuđ subrecedentan. Ostalih 10 vrsta koje nisu zabeležene tokom istraživanja 2018. i 2019. godine smatramo subrecedentnim.

U masenom udelu dominira babuška sa 92%, dok je sledeći smuđ sa 7,55%, dok amurski čebačok, iako brojna vrsta, zbog svoje male veličine zauzima zanemarljiv postotak od 0,36% u masenom udelu. Prosečna masa babuške je bila 61 g, ali je zabeleženo i nekoliko primeraka mase preko 600 g, dok je prosečna masa smuđa bila 640 g. Stoga je smuđ prisutan u masenom udelu uprkos maloj brojnosti.

Od zabeleženih 14 vrsta 5 je alohtono i invazivno (srebrni karaš, beli tolstolobik, amurski čebačok, sunčanica i crni patuljasti somić). Samo jedna vrsta se nalazi na prilogima Bernske konvencije (kesega – Prilog III) dok se ni jedna ne nalazi na prilogima Okvirne direktive o staništima. Po IUCN klasifikaciji samo šaran je označen kao ranjiva vrsta (VU), dok su ostale pod niskim rizikom od izumiranja ili se njihov status ne određuje. Deverika, kesega, šaran, bandar i smuđ se nalaze na Prilogu II pravilnika o retkim i zaštićenim vrstama, što znači da im je određena minimalna mera i imaju lovostaj u periodu mresta.

U poređenju sa ranijim istraživanjima sastav ihtiofaune se nije značajno menjao u poslednjoj deceniji. Iako se u ranijim programima navodi prisustvo linjaka (*Tinca tinca*) i barskog karaša (*Carassus carassius*) bez navođenja datuma uzorkovanja, smatramo da je postojanje održive populacije malo verovatno s obzirom na trenutnu izrazitu dominaciju srebrnog karaša sa kojim su pomenute vrste u direktnoj kompeticiji. Prisustvo deverike, kesega

i krupatice nije ranije detektovano, ali s obzirom da su subrecedentne vrste u pitanju moguće je da su i ranije bile prisutne. U ranijim istraživanjima izostalo je prisustvo amura i sivog tolstolobika, što implicira da su najverovatnije izlovljeni ili se mogu očekivati u tragovima, s obzirom da se u jezerskom ekosistemu ne mogu prirodno mrestiti.

Lokaliteti uzorkovanja i beležene vrste

Lokalitet	Koordinate	Datum	Vrste
Palić IV sektor	46° 3'56.20"N 19°45'5.04"E	12.12.2018.	srebrni karaš, sunčanica, smuđ
Palić II sektor	46° 4'26.60"N 19°43'19.00"E	13.12.2019.	srebrni karaš, amurski čebačok
Palić III sektor	46° 4'26.30"N 19°43'33.60"E	06.03.2019.	srebrni karaš, amurski čebačok, sunčanica

Slika 1. Lokaliteti uzorkovanja

Krvavo (Omladinsko) jezero

Zbog nepovoljnih hidrohemijskih i hidrobioloških uslova, nastavljen je trend izostanka prirodnog mresta svih ribljih vrsta, izuzev srebrnog karasa i belice. Gajenje riblje mlađi, aktivnost koja se na prostoru Krvavog jezera odvijala do 2010. godine – je obustavljena i nisu planirane dalje aktivnosti, s obzirom da ne posedujemo precizne podatke u vezi sa kvalitetom fizičko-hemijskim i bioloških parametara (nije rađen probni izlov).

Kanal „Palić – Ludaš“

U prošlosti, kada je Krvavo jezero služilo za uzgoj riblje mlađi, dešavalo se da jedinke (mlađ) šarana preko kanala „Palić – Ludaš“ dospe u Ludaško jezero. Budući da je gajenje riblje mlađi i ove godine izostalo, eliminisana je mogućnost dospevanja mlađi šarana u Ludaško jezero posredstvom kanala „Palić – Ludaš“. Kanal „Palić – Ludaš“, pored svoje značajne funkcije ekološkog koridora između dva značajna ekosistemska kompleksa, doprinosi i transferu alohtonih vrsta biljaka i životinja u Ludaško jezero i dalje, preko rečice Kireš u Tisu.

Zaključak

Na teritoriji celokupnog ribarskog područja „Palić“ može da se konstatuje sledeće:

Na osnovu postojećih podataka, možemo da zaključimo da se ihtiofauna u odnosu na ranije podatke pojavljuje sa većim brojem predstavnika.

Međutim, kvantitativno još uvek dominiraju alohtone/invazivne vrste - najveći udeo ima srebrni karaš -, ali primećuje se porast populacija autohtonih (npr. grgeč), pa čak i zaštićenih vrsta (npr. smuđ). Korisnik će voditi evidenciju o prisustvu strogo zaštićenih i zaštićenih vrsta riba na ribarskom području, kao i o faktorima koji ugrožavaju ove vrste.

1.2. Ribolovni pritisak

Na svim delovima ribarskog područja po brojnosti i u masenom udelu apsolutno dominira alohtona – invazivna vrsta - srebrni karaš (*Carassius auratus*), dok su autohtone vrste (šaran - *Cyprinus carpio*, štika – *Esox lucius*) zastupljene sa malim brojem jedinki. Evidentiran je značajan porast brojnosti jedinki smuđa (*Sander lucioperca*) u svim delovima ribarskog područja. Pretpostavka je da je navedeno i uzrok povećanog broja slučajeva ribokrađe (postavljanje nelegalnih ribarskih mreža).

Prema prikupljenim podacima od rekreativnih ribolovaca i ribočuvara u 2020. godini se povećao ribolovni pritisak na autohtone vrste, naročito na smuđa. Ribolovci su više puta bili uhvaćeni sa ulovom koji nije bio u skladu sa zakonskim i podzakonskim pravilima i protiv njih je korisnik podneo prekršajne prijave. Korisnik će raditi na edukaciji ribolovaca i na promociju zaštite autohtonih i zaštićenih ribljih vrsta, a paralelno će se pojačati i kontrola ribolovaca.

2. DOZVOLJENI GODIŠNJI I DNEVNI IZLOV RIBE PO VRSTAMA

Na osnovu desetogodišnjeg programa upravljanja ribarskim područjem i u skladu sa Naredbom o merama za očuvanje i zaštitu ribljeg fonda ("Službeni glasnik RS", br. 56/2015 i 98/2018 – dr. zakon), a uzimajući u obzir procenjeni prirast biomase autohtonih vrsta, prosečan broj sportskih ribolovaca na ribarskom području, kao i druge faktore koji deluju na brojnost i biomasu ribljeg fonda (krivolov, prirodni mortalitet, faktori sredine), utvrđuju se sledeće mere:

1. Trajno se zabranjuje ulov za sledeće vrste:
 - linjak - *Tinca tinca*
 - zlatni karaš - *Carassius carassius*
2. Privremeno se zabranjuje ulov za sledeće vrste riba, i to u periodu:
 - šaran - *Cyprinus carpio* od 1. aprila do 31. maja
 - smuđ - *Sander (Stizostedion) lucioperca* od 1. marta do 30. aprila
1. Zabranjuje se rekreativni ribolov svih vrsta riba tokom cele godine u vremenu od 21 do 3 časa u periodu letnjeg računanja vremena, a od 18 do 5 časova u periodu zimskog računanja vremena;
2. Zabranjuje se izlov smuđa (*Sander (Stizostedion) lucioperca*) čija dužina je manja od 40 cm, štuke (*Esox lucius*) čija dužina je manja od 40 cm;
3. Prilikom obavljanja rekreativnog ribolova ograničava se dnevni ulov **autohtonih vrsta** riba na najviše 5 kg po ribolovcu;
4. Prilikom obavljanja rekreativnog ribolova dozvoljen je neograničen lov svih alohtonih vrsta: sivog tolstolobika (*Arystichthys nobilis*), belog tolstolobika (*Hypophthalmichthys molitrix*), američkog somića (*Ictalurus nebulosus*), sunčice (*Lepomis gibbosus*), amurskog čebačoka (*Pseudorasbora parva*) i babuške (*Carassius (auratus) gibelio*);
5. Godišnji izlov šarana (*Cyprinus carpio*) za celo ribarsko područje ograničava se na 70 t.

Prosečna ihtioprodukcija ribarskog područja u okviru PP "Palić", iznosi oko 450 kg/ha, što godišnje određuje realan produkcijski kapacitet od oko 315 kg/ha. Dozvoljeni godišnji i dnevni izlov ribe na delu ribarskog područja prikazan je u tabeli 3.

Od 14 zabeleženih vrsta 5 vrsta je alohtono (srebrni karaš, beli tolstolobik, amurski čebačok, sunčanica i crni patuljasti somić). Njihovo vraćanje nazad u ribolovnu vodu je zabranjeno, a odnošenje dozvoljeno u neograničenim količinama. Njihov udeo u ukupnoj biomasi je oko 416 kilograma po hektaru.

Dozvoljeni godišnji i dnevni izlov ribe na ribarskom području „Palić“ u okviru PP „Palić“

Vrsta	Dozvoljeni godišnji izlov po vrstama (u kg)	Dozvoljeni dnevni izlov po vrstama (u kg)
smuđ	551.6	7.9
grgeč	582.7	8.3

3. DINAMIKA PORIBLJAVANJA RIBARSKOG PODRUČJA PO VRSTAMA I KOLIČINI RIBA, VREMENU I MESTU PORIBLJAVANJA I POTREBNA NOVČANA SREDSTVA

U skladu sa Programom upravljanja ribarskim područjem „Palić“ u okviru PP „Palić“ za period 2018-2027. godine, planira se poribljavanje na teritoriji ribarskog područja u 2021. godini.

Prema programu poribljavanje bi trebalo izvršiti sa:

II sektor jezera Palić	III sektor jezera Palić	IV sektor jezera Palić
5 smuđevih gnezda	5 smuđevih gnezda	5 smuđevih gnezda
20 kg linjak	20 kg linjak	20 kg linjak
50 kg som	50 kg som	100 kg som

Uspešnost realizacija plana poribljavanja će se zavisiti od ponude tržišta, npr. po našim saznanjima linjaka nema na tržištu. U tom slučaju o supstituciji drugom vrstom/vrstama će se odlučiti nakon stručne procene stanja ihtiofaune ribolovnog područja, što će se prikazati kroz monitoring rezultata koja se takođe planira za 2021. godinu. Tražićemo i mišljenje, tj. preporuke Pokrajinskog zavoda za zaštitu prirode.

Poribljavanje će se sprovesti u jesen (oktobar-decembar) 2021. godine, a u skladu sa hidrološkim i vremenskim prilikama u tom periodu.

Poribljavanje će se realizovati u skladu sa *Zakonom o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda* („Sl. glasnik RS“, br. 128/2014 i 95/2018 - dr. zakon) i *Pravilnikom o uslovima koje mora da ispunjava matrijal za poribljavanje* („Sl. RS“, broj 86/2018).

Za ovu namenu predviđena su sredstva u iznosu od 300.000,00 dinara.

4. MERE I NAČIN ZAŠTITE I ODRŽIVOG KORIŠĆENJA RIBLJEG FONDA

Zaštita ribarskog područja odvija se na osnovu *Zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda* („Sl. glasnik RS“, br. 128/2014 i 95/2018 - dr. zakon), *Zakona o zaštiti prirode*

(„Sl. glasnik RS“, br. 36/2009, 88/2010, 91/2010 - ispr., 14/2016 i 95/2018 - dr. zakon), Odluke o proglašenju zaštićenog područja Park prirode "Palić" ("Službeni list Grada Subotice" br. 15/13 i 17/13-ispravka), kao i ostalim propisima vezanim za upravljanje zaštićenim i ribarskim područjima.

4.1. Praćenje kvaliteta vode i mulja, identifikacija izvora zagađivanja

Zavod za javno zdravlje Subotica obavlja kontinuirano praćenje kvaliteta vode i mulja mesečnom dinamikom, a u slučaju potrebe i češće. Program se finansira iz budžeta Grada Subotice.

U saradnji sa nadležnim institucijama, identifikacija izvora zagađivanja i definisanje mera na zaštiti ribolovnih voda će se vršiti kontinuirano i odrediće se neophodne mere i postupci u eventualnim akcidentnim situacijama.

4.2. Praćenje osnovnih parametara

Stručna služba Upravljača po potrebi prati sledeće parametre: temperatura vode i vazduha, rastvoreni kiseonik u vodi (mg/l i zasićenost-%), pH vrednost vode, elektroprovodljivost. Za praćenje ovih parametara koristi se multiparametarski aparat Multi 3630 IDS Set G.

4.3. Monitoring ribarskog područja

Planira se realizacija monitoringa ribarskog područja u 2021. godini u skladu sa Zakonom o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda ("Službeni glasnik RS", broj 128/2014 i 95/2018-dr.zakon) i Programom upravljanja ribarskim područjem „Palić“ za period 2018 – 2027. godine radi praćenja stanja ribljeg fonda u ribolovnim vodama.

Na osnovu rezultata monitoringa korisnik ribarskog područja „Palić“ će predložiti izmene i dopune Programa upravljanja ribarskim područjem „Palić“ za period 2018 – 2027. godine.

4.4. Monitoring čikova (*Misgurnus fossilis*)

Čikov (*Misgurnus fossilis*) je strogo zaštićena vrsta ribe u Srbiji. U ekstremnim uslovima, čak i bez vode, može preživeti gde bi svaka druga riba uginula. Uz pomoć crevnog sistema, preko kože, apsorbuje kiseonik iz vazduha stvarajući rezerve, te ukopan u mulju opstaje i po više meseca. Veoma je bitna vrsta u ekosistemu, jer se hrani sitnim beskičmenjacima i najsitnijim hranljivim ostacima s adna. Važna je karika u lancu ishrane kako drugih riba tako i barskih ptica.

U cilju njegovog očuvanja, usled nedovoljne istraženosti potencijalnih lokaliteta/staništa na našim zaštićenim područjima, kao i njihove zaštitne zone, veoma je bitno da se vodene površine istraže i monitoringom dokaže prisustvo i brojnost ove strogo zaštićene vrste.

Evidentiranje potencijalnih staništa, detekciju i monitoring čikova će kontinuirano obavljati ribočuvar i stručni saradnik u saradnji sa naučnim institucijama i Pokrajinskom zavodom za zaštitu prirode.

4.5. Uklanjanje mehaničkih nečistoća

Stalna aktivnost Upravljača. Obavlja se prema potrebi. Aktivnosti se svode na iznošenje čvrstog otpada iz jezera i kanala (pet ambalaža i drugi otpad koji dospeva u vodu i na obalu). Otpad se sakuplja u džakove, stavlja na čamce, iznosi iz jezera i odnosi na deponiju. Tokom letnjih meseci i trajanja Međunarodnih volonterskih radnih kampova, Upravljač zajedno sa volonterima svake godine sprovodi aktivnost organizovanog iznosa otpada iz jezera.

4.6. Uklanjanje submerzne vegetacije

Uklanjanje submerzne vegetacije Upravljač obavlja po potrebi, isključivo na lokacijama koje su predviđene za kupanje (Muški i Ženski štrand) na jezeru Palić. Od nanosa submerzne vegetacije se čiste i prelive (rešetke) između sektora jezera i na delu Krvavog jezera prema kanalu „Palić-Ludaš“. Planirano je da se aktivnosti na uklanjanju submerzne vegetacije značajno smanje i da se sprovede samo na mestima gde to narušava atraktivnost jezera Palić (u turističkom smislu) i protok vode u sistemu. Ideja je da se uspostavi ekološka ravnoteža u sistemu – omogući submerznoj vegetaciji da ona obavlja fotosintezu na račun cijanobakterija i algi.

4.7. Pravljenje „odušaka“ na ledu

Tokom trajanja zimskih meseci – po potrebi – sprovede se aktivnosti otvaranje odušnih otvora na ledu u blizini prirodnih zimovnika riba. Odušni otvori se prave kako bi se eliminisali gasovi, koji su zbog sloja leda na površini jezera, prisutni u znatno većoj koncentraciji od optimalne, a koja bi dovela do poremećaja u metaboličkim procesima živog sveta u jezeru, čak i do uginuća pojedinih grupa organizama.

Površina otvora je u proseku 6 x 2 metra.

Sve aktivnosti će realizovati ribočuvarska služba Korisnika ribarskog područja, uz koordinaciju stručne službe Upravljača na zaštićenom području.

4.8. Obeležavanje ribarskog područja

Ribarsko područje „Palić“ je početkom 2018. godine obeleženo u skladu sa Pravilnikom o načinu obeležavanja granica ribarskog područja („Sl. glasnik RS“, br. 16/2016). Održavanje i zamena tabli je redovna aktivnost Upravljača i sprovodi se prema potrebi.

Aktivnosti na izradi hidrološke karte ovog područja sa režimima zaštite i obeležavanjem posebnih staništa riba će se nastaviti, kao i aktivnosti na uvođenju GIS tehnologije u operativni rad za ihtiofaunu (prikupljanje podataka koja će poslužiti kao osnova za operativni rad u GIS-u).

4.9. Saradnja sa nadležnim institucijama

Saradnja sa nadležnim ustanovama i službama je stalna aktivnost korisnika ribarskog područja i Upravljača zaštićenih područja. Pored institucija na gradskom, pokrajinskom i republičkom nivou, Upravljač ima veoma dobru saradnju sa zaštićenim prirodnim dobrima i drugim ribarskim područjima u zemlji i inostranstvu.

4.10. Razvoj rekreativnog ribolova

Razvoj rekreativnog ribolova, sportskog ribolova i sportskog ribolovnog turizma Upravljač sprovodi u saradnji sa udruženjima sportskih ribolovaca kroz podršku organizovanja takmičenja u rekreativnom ribolovu na sekcijском, opštinskom, pokrajinskom i državnom nivou kao i veliki broj međunarodnih takmičenja u sportskom ribolovu.

4.11. Organizacija ribočuvarske službe

Ribočuvarska služba JP „Palić-Ludaš“ je organizovana u skladu sa Zakonom o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda (“Službeni glasnik RS”, broj 128/2014 i 95/2018 – dr. zakon) i Pravilnikom o uslovima i načinu organizovanja ribočuvarske službe i obrascu vođenja evidencije dnevnih aktivnosti ribočuvarske službe („Sl. Glasnik RS“, br. 3/2016).

Ribočuvarsku službu trenutno čini 1 licenciran ribočuvar (Pravilnik o uslovima i postupku za izdavanje i oduzimanje licence za ribočuvara, načinu vođenja registra izdatih

licenci, kao i o sadržini i načinu vođenja registra privrednih ribara („Sl. Glasnik RS“, br. 2/2016 i 112/2017).

Na osnovu ukupne veličine ribolovnih voda u RP „Palić“ (ukupna dužina obale je oko 23 km, ukupna površina ribolovnih voda je oko 550 ha), pristupačnosti obale, dosadašnjih iskustva ribočuvarske službe, optimalni broj radnih sati mesečno koji je potreban za obavljanje zakonskih obaveza ribočuvara je 160-184 sati, to jest 20-23 radnih dana. Dodatno, pošto se strogo preporučuje kontrolisanje ribolovnih voda u različitim dobima dana, minimalni broj angažovanih ribočuvara trebalo bi da bude 2, uzimajući u obzir i problematiku zamene u slučaju odsutnosti čuvara zbog godišnjih odmora, bolovanja i ostalo.

Sedište ribočuvarske službe locirano je u upravnoj zgradi sa sedištem na Paliću, a za smeštaj koristi objekte Vizitorskog centra "Ludaš" u Hajdukovu.

Ribočuvari će biti angažovani u okviru svog 8-časovnog radnog vremena u različito doba dana i noći.

Organizacija rada ribočuvarske službe

Organizacija redovnih kontrola na delu ribarskog područja u zavisnosti od pritiska na riblji fond.

Broj ribočuvara = 1

Minimalan broj sati rada (mesečno) po ribočuvaru

1. 160

svoga sati rada 160

Angažovani ribočuvar po potrebi će raditi na svim ribolovnim vodama ribarskog područja u okviru Parka Prirode "Palić", a kojim gazduje JP "Palić-Ludaš"-Palić.

U uslovima vanrednih kontrola broj ribočuvara i broj časova rada prilagođavaće se trenutnim potrebama.

Broj radnih sati koje ribočuvar provodi u redovnoj kontroli, na određenoj ribolovnoj vodi, određuje se u skladu sa potrebama i u skladu sa određenim periodom godine, a sve u skladu sa članom 4. Pravilnika o uslovima i načinu organizovanja ribočuvarske službe i obrascu vođenja evidencije dnevnih aktivnosti ribočuvarske službe ("Sl. glasnik RS" br. 3/2016), ali, na mesečnom nivou, ukupan zbir radnih sati provedenih na terenu je uvek 100%.

Na više delova na ribolovnoj vodi u okviru ovog ribarskog područja postoje uslovi za prirodnu reprodukciju te je potrebno preduzeti strožije mere zaštite ovih prirodnih plodišta, te će korisnik organizovati pojačanu čuvarsku službu i dežurstva, tokom cele godine radi sprečavanja negativnog uticaja na stanište riba, posebno u mrestilišnoj zoni u periodu od 1. marta do 31. avgusta.

U zonama posebnih staništa riba nalaze se i prirodna plodišta, gde će se za vreme mresta pojedinih vrsta riba organizovati pojačana čuvarska služba i dežurstva u periodu od 1. marta do 31. avgusta. Kako bi se obezbedili što bolji uslovi za mrest litofilnih i litofitofilnih vrsta preduzeće se aktivnosti održavanja posebnih staništa riba.

Ribočuvari JP "Palić-Ludaš", pored redovnih zaduženja na određenom delu ribarskog područja imaju obavezu da, po dojavi ili ukazanoj potrebi učestvuju u vanrednim i akcijskim kontrolama i da, po potrebi, budu prisutni na bilo kojoj ribolovnoj vodi kojom korisnik upravlja. Stoga, broj radnih sati, na određenoj vodi podleže variranju.

Ova služba je dobro opremljena tehničkim sredstvima (terenskim vozilima, čamcima sa motorima, sredstvima veze i dr.) i veoma mobilna.

- ribočuvari obilaze teren i opominju posetioce radi sprečavanja nastanka prekršaja,
- ostvaruju saradnju sa lokalnim stanovništvom i
- prijavljuju nelegalne radnje
- distribuira svih vrsta dozvola za rekreativni ribolov.

U obavljanju službe ribočuvari su dužani da kontrolišu sprovođenja pravila unutrašnjeg reda, da obavljaju poslove čuvanja ribolovnog područja (da redovno vode dnevnik obilasaka i da beleže nepravilnosti, zapisnički konstatuju nelegalne radnje). Kada ribočuvar, koji koristi aktivnu legitimaciju u obavljanju službe, ustanovi da je učinjena radnja suprotno pravilima unutrašnjeg reda ili kad postoji opravdana sumnja da je učinjen prekršaj, odnosno krivično delo, ovlašćen je na osnovu zakona da:

- legitimise lice na ribarskom području
- izvrši pregled plovila
- privremeno oduzme predmete ili alate kojima je izvršen prekršaj ili krivično delo i predmete koji su nastali ili pribavljeni izvršenjem takvog dela i da sve predmete preda Upravljaču
- za lica bez ličnih isprava ili lica koja odbijaju da saopšte svoje lične podatke, a zatečena su u vršenju prekršaja ili krivičnog dela utvrdi identitet uz asistenciju lica u organu unutrašnjih poslova
- o oduzimanju ulova ili tovara čuvar izdaje potvrdu.

Na osnovu Zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda ("Službeni glasnik RS", broj 128/2014 i 95/2018-dr.zakon) i Pravilnika o načinu određivanja i visini naknade štete nanete ribljem fondu ("Službeni glasnik RS", broj 3/2016) propisana je visina naknade štete koje su prouzrokovane od strane pravnih i fizičkih lica.

Predmetno ribarsko područje se nalazi unutar granica zaštićenog područja te je Upravljač i ribočuvar kao zaposleni kod Upravljača, u skladu sa članom 68. Zakona o zaštiti prirode obavezan da planira i realizuje aktivnosti na prezentaciji i popularizaciji zaštite i očuvanja faune riba i drugih prirodnih vrednosti.

Edukacija ribočuvara je važan zadatak koji omogućava kvalitetnije čuvanje i komunikaciju ribočuvara sa rekreativni ribolovcima na ovom ribarskom području. Preporuka je da se organizuje škola Hidrobiologije i Ihtiologije u cilju praćenja i razumevanja promena i dešavanja na ribolovnoj vodi u saradnji sa stručnjacima sa Departmana za biologiju i ekologiju, Univerziteta u Novom Sadu.

4.12. Selektivni izlov

U cilju uspešne biomanipulacije ribljim naseljem, obavezan je selektivan izlov svih introdukovanih vrsta u skladu sa aktuelnim zakonskim propisima koji se odnose na očuvanje i održivo korišćenje ribljeg fonda, zaštitu životne sredine i programima zaštite za ovo ribarsko područje.

Tokom 2021. godine planiran je nastavak aktivnosti na selektivnom izlovu ribe u III i IV sektoru jezera Palić.

Za selektivni izlov bi se koristila sopstvena oprema korisnika (ribarski čamac, osnovna ribarska oprema, specijalne mreže (vrške) 8 kom).

5. PROGRAM EDUKACIJE REKREATIVNIH RIBOLOVACA

Prema članu 43. Zakona o zaštiti i održivom korišćenju ribljeg fonda („Službeni glasnik RS“, broj 128/2014 i 95/2018 – dr. zakon) korisnik je dužan da sprovodi edukaciju rekreativnih ribolovaca, a nadležni ministar bliže propisuje obim i sadržaj programa edukacije.

Prema Pravilniku o obimu i sadržini programa edukacije rekreativnih ribolovaca („Sl. glasnik RS“, br. 3/2016) Korisnik ribarskog područja, u skladu sa zakonom, sprovodi edukaciju ribolovaca na ribarskom području tako što:

- 1) organizuje edukativne skupove (seminare, predavanja, tematske sastanke) sa ribolovcima, najmanje dva puta godišnje;
- 2) dostavlja odgovarajući edukativni materijal ribolovcima, tokom godine;

3) pruža informacije putem sredstava javnog informisanja (novine, radio, televizija, internet) tokom godine;

4) svakodnevno pruža informacije kroz aktivnosti ribočuvarske službe na terenu u toku kontrola na ribarskom području.

Korisnik može sprovoditi i druge oblike edukacije ribolovaca na ribarskom području kroz: organizaciju „škola ribolova“, zajedničkih akcija sa organima jedinica lokalne samouprave i turističkim organizacijama, kao i druge aktivnosti.

Korisnik informiše ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine o planiranom edukativnom skupu, o datumu i mestu održavanja, temama sastanka, predavačima i učesnicima, najkasnije 15 dana pre početka skupa i dostavlja izveštaj o održanom edukativnom skupu.

Program edukacije sadrži: odredbe Zakona o zaštiti i održivom korišćenju riboljeg fonda, propise o merama za očuvanje i zaštitu ribljeg fonda, propise o načinu, alatima, opremi i sredstvima kojima se obavlja rekreativni ribolov, obaveštenja o propisanim specifičnim uslovima zaštite ribljeg fonda na ribarskom području (režime, ograničenja i zabrane ribolova, sastav ribljeg fonda i dr), mere za unapređenje zaštite i održivog korišćenja ribljeg fonda, tehnike ribolova, informacije o ribljim vrstama Republike Srbije i druge informacije koje su od interesa za rekreativne ribolovce koje su propisane internim aktima korisnika.

Edukaciju će sprovesti stručna služba Upravljača/Korisnika i ribočuvarska služba Korisnika, u saradnji sa predstavnicima sportskih i rekreativnih ribolovaca. Planira se održavanje 2 edukativna skupa tokom 2021. godine, a konkretne teme će se odrediti u zavisnosti od aktivnosti korisnika i zainteresovanosti ribolovaca.

6. SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE GODIŠNJEG PROGRAMA UPRAVLJANJA RIBARSKIM PODRUČJEM

Neophodna sredstava za sprovođenje Godišnjeg programa upravljanja ribarskim područjem „Palić“ u okviru PP „Palić“ kojom upravlja JP „Palić-Ludaš“ će biti obezbeđena prodajom ribolovnih dozvola i iz sopstvenih sredstava JP „Palić-Ludaš“.

Planirani prihodi za realizaciju
Godišnjeg programa upravljanja za 2021. godinu

Prihodi	
1. Distribucija dozvola za rekreativni ribolov	2.350.000,00
godišnje dozvole po ceni od 2.000,00 din (1150 kom)	2.300.000,00
dnevne dozvole po ceni od 1.000,00 din (50 kom)	50.000,00
2. Sopstvena sredstva JP „Palić-Ludaš“	1.500.000,00
prihodi od ostvarivanja delatnosti JP „Palić-Ludaš“	0,00
Preneto iz 2020. godine	1.500.000,00
Ukupno	3,850,000.00

Planirani rashodi za realizaciju
Godišnjeg programa upravljanja za 2021. godinu

Rashodi	
Gorivo, mazivo, rezervni delovi, registracija i dr.	200.000,00
Zamena tabli za obeležavanje delova ribarskog	70.000,00
Bruto zarade i druga lična primanja	1.040.000,00
Edukacija ribolovaca	25.000,00
Štampanje dozvole sa selektivni ribolov	35.000,00
Štampanje obrazaca E-1	35.000,00
Naknada za koriš. ribar. područja	230.000,00
Naknada za distributere dozvola	115.000,00
PDV (dozvole)	352.500,00
Nabavka zaštitne i ostale prateće opreme za ribočuvare	200.000,00
Oprema za monitoring čikova (čerenac, vrške, meredov)	14.600,00
Materijalni troškovi praćenja osnovnih parametara vode	15.000,00
Kancelarijski material – zamena tonera, nabavka papira	160.000,00
Monitoring	300.000,00
Poribljavanje	300.000,00
Selektivni izlov	400.000,00
Renoviranje i adaptiranje ribarske kućice (baraka sa molom)	357.900,00
Ukupno	3,850,000.00